

Workshop

**Kulturerbe? Territoriale
und nationale Sicht auf
die Denkmale Böhmens im
19. und frühen 20. Jahr-
hundert**

Prag, 28.2.2023

**Leibniz-Institut für
Geschichte und Kultur
des östlichen Europa**

**ÚSTAV DĚJIN UMĚNÍ
AKADEMIE VĚD
ČESKÉ REPUBLIKY, v. v. i.**

Kulturní dědictví?

Teritoriální a národnostní chápání památek v Čechách v 19. a v raném 20. století

Kulturní dědictví Čech, jeho vnímání a oceňování mělo v 19. a na počátku 20. století různé společensko-politické aspekty. Koncepční východisko a výběr objektů v památkových registrech, zpracování jednotlivých historických období, určitých uměleckých žánrů, specifických stylů či typů staveb poskytují informace o preferencích a orientaci v památkové ochraně. Do jaké míry byl pohled na sociální a kulturní rozmanitost kulturních statků překryt soudobými zájmy, jaký význam měly národní nebo regionální priority v kultuře paměti při výběru předmětů a umělecko-historické kvalifikaci? Cílem workshopu je více přiblížit komplexnost památkových konotací při tvoření konceptních základů památkové péče a pojmu kulturního dědictví.

Das kulturelle Erbe Böhmens, seine Wahrnehmung und Wertschätzung, hatte im 19. und frühen 20. Jahrhundert unterschiedliche gesellschaftspolitische Facetten. Die konzeptionelle Basis und Objektauswahl in Denkmalverzeichnissen, die Behandlung einzelner historischer Perioden, bestimmter Kunstgattungen, spezifischer Stile oder Bautypen gibt Auskunft über Präferenzen und Orientierung im Denkmalschutz. Inwiefern wurde der Blick auf die soziale und kulturelle Diversität von Kulturgütern durch gegenwartsbezogene Interessen überlagert, welche Bedeutung hatten nationale bzw. regionale Prioritäten in der Erinnerungskultur bei Objektauswahl und kunsthistorischer Qualifizierung? Der Workshop möchte die Komplexität von Denkmalkonnotationen bei der Herausbildung begrifflicher und konzeptioneller Grundlagen der Denkmalpflege stärker in das Blickfeld der Forschung zum Kulturerbe rücken.

9.00

Kristina Uhlíková / Alena Janatková:

Přivítání / Begrüßung

9.30–11.00

Památková péče v 19. století / Denkmalschutz im

19. Jahrhundert

Jaroslav Horáček (NPÚ / FF UK Praha):

Jmenování krajských konzervátorů pro Čechy v kontextu státní byrokracie / Die Ernennung von Kreis-konservatoren für Böhmen im Kontext der Staats-bürokratie

Tomáš Korbel (FHS UK Praha):

Vzdělávací instituce a profesní spolky českých architektů a stavebníků a jejich význam pro sociální a kulturní zhodnocení památek v druhé polovině 19. století / Bildungseinrichtungen und Berufsverbände tschechischer Architekten und Bauherren und ihre Bedeutung für die soziale und kulturelle Bewertung von Denkmälern in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts

Jan Galeta (FF MU Brno):

August Prokop a ochrana památek na Moravě / August Prokop and Protection of Monuments in Moravia

11.00–11.30

Přestávka / Pause

11.30–13.00

**Česko-německé soupisy památek v Čechách /
Tschechisch-deutsche Topographien Böhmens**

Kristina Uhlíková (ÚDU Praha):

České a česko-německé soupisy památek v Čechách
– setkávání a/nebo rozcházení / Tschechische und
tschechisch-deutsche Denkmalinventare in Böhmen –
Begegnungen und/oder Scheidungen

Jana Marešová (ÚDU Praha):

Otázka odborné terminologie v soupisovém projektu /
Fragen zur Fachterminologie in den Denkmalinventaren

Alena Janatková (GWZO Leipzig):

Karel Chytil: Retrospektivní výstava 1891 a umělecký
inventář 1894 / Karel Chytil: Die Retrospektivausstellung
1891 und das Kunstinventar 1894

13.00–14.30

Polední přestávka / Mittagspause

14.30–16.00

**Soupisy a objekty / Denkmalinventare und
Einzelobjekte**

Kristina Uhlíková, Jiří Odvárka (ÚDU Praha):

Uměleckohistorická topografie Žatecka a česko-
německý historik umění Erich Tursch / Die kunst-
historische Topographie von Saaz und der böh-
misch-deutsche Kunsthistoriker Erich Tursch

Tomáš Kowalski (PÚ SR Bratislava):

Snahy o výskum a topografiu pamiatok v Podkarpatskej
Rusi po roku 1918 / Efforts on Research and Topography
of Monuments in Carpathian Ruthenia after 1918

Vendula Hnídková (ÚDU Praha):

Prominence Pražského hradu v obraze hlavního města
Československa / Reading the Prominence of Prague
Castle in the Image of the Czechoslovak Capital

16.00–16:30

Přestávka / Pause

16.30–17.30

Památníky a významy / Denkmale und Bedeutungen

Agnieszka Zabłocka-Kos (Uniwersytet Wrocław):
Památky vřatislavské městské promenády /
Die Denkmäler an der Breslauer Stadtpromenade

Stephan Krause (GWZO Leipzig):
Památníky Sándora-Petöfi – putující, zmizelé, znovu
postavené a nově interpretované ... Mařarský národní
básník a jeho sochy, srovnání příkladů /
Sándor-Petöfi-Denkmale – wandernd, verschwunden,
neu errichtet und umgedeutet ... Der ungarische
Nationaldichter und seine Statuen als Vergleichs-
beispiele

Das **Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa (GWZO)** erforscht interdisziplinär die Region zwischen Ostsee, Schwarzem Meer und Adria. Die Forschungsschwerpunkte liegen gegenwärtig in Fragen, die das Verhältnis von Mensch und Umwelt betreffen, kulturelle Muster und gesellschaftliche Veränderungsprozesse in den Blick nehmen sowie Aspekte der Globalisierung im osteuropäischen Kontext beleuchten.

www.leibniz-gwzo.de

Ústav dějin umění je jedním z veřejných výzkumných pracovišť, sdružených v Akademii věd České republiky. Jeho cílem je výzkum v oblasti dějin a teorie výtvarného umění, architektury, historického urbanismu, památkové péče, výtvarné kritiky, estetiky a muzikologie. Mezi nejvýznamnější projekty patří několikasvazková Dějiny českého výtvarného umění a soupisy Uměleckých památek Čech, Moravy, Slezska a Prahy.

www.udu.cas.cz/cz

Místo / Veranstaltungsort

Ústav dějin umění akademie věd České republiky (ÚDU),
Akademické konferenční centrum,
Husova 4a, Praha 1

Koncept / Konzept

Dr. Kristina Uhlíková, Ústav dějin umění akademie věd České republiky (ÚDU), Prag

uhlikova@udu.cas.cz

Dr. Alena Janatková, GWZO-Abteilung »Kultur und Imagination«, alena.janatkova@leibniz-gwzo.de

V kooperaci / in Kooperation mit

Ústav dějin umění akademie věd České republiky (ÚDU)

Diese Maßnahme wird mitfinanziert durch Steuermittel auf der Grundlage des vom Sächsischen Landtag beschlossenen Haushaltes.

Abbildung: Erich Tursch, Trnovany / Trnowan (Archiv ÚDU)